

Platform ICT en Organisatie Jaarplan 2010

1.1 Inleiding en hoofdlijnen

Dit jaarplan beschrijft de activiteiten van het platform ICT en Organisatie voor 2010. Het platform ICT en Organisatie richt zich op de bedrijfsvoering van hogescholen en universiteiten, waaronder de ondersteunende processen voor onderwijs en onderzoek, maar ook overkoepelende vraagstukken als beveiliging en strategisch informatiebeleid. Het gaat daarbij steeds om de vraag hoe samenwerking bij innovatie, ontwikkeling en implementatie van ICT behulpzaam kunnen zijn. Uitdagende opgave voor het platform is om niet de techniek, maar de procesinrichting en de organisatie centraal te stellen, terwijl toch de ICT de bestaansreden voor het platform vormt.

In de afgelopen paar jaar heeft de nadruk gelegen op de vraag hoe wij tot ontwikkeling van onze gemeenschappelijke informatie-infrastructuur kunnen komen. Voor 2010 wordt die focus op zichzelf niet losgelaten, maar wordt gezocht naar een meer concrete en aansprekende benadering voor het domein van ICT en Organisatie. De hoofdlijnen voor het Jaarplan 2010 zijn:

1.1.1 Onderwijslogistiek

De logistieke organisatie van het onderwijsproces is een groeiende uitdaging voor hogescholen en universiteiten. Onderwijslogistiek is de verzamelnaam voor een scala aan processen, systemen en informatiestromen die het mogelijk maken dat het onderwijs daadwerkelijk kan worden uitgevoerd en gemanaged.¹ Een steeds gevarieerder klantengroep vraagt om onderwijs in een steeds grotere diversiteit naar inhoud, vorm en plaats. Daarbij moet meer invulling worden gegeven aan vraagsturing, maar tegelijkertijd scherp worden gelet op kwaliteitsbewaking. Onderwijslogistiek heeft niet alleen te maken met processen die direct met het onderwijs zijn geassocieerd, zoals planning, roostering en toetsing, maar ook met administratieve en bestuurlijke processen en thema's die voorwaarde scheppend zijn voor het onderwijs, bijvoorbeeld inschrijving en klantbeheer.

Omdat onderwijslogistiek een actueel en doorsnijdend thema is voor vrijwel alle instellingen, zal in de diverse aandachtsgebieden en activiteiten van het platform waar relevant hierop de focus worden gericht. In het bijzonder geldt dat bij de activiteiten rondom architectuur, standaarden en implementatie. Met de architecten-groep zal de uitwisseling van architectuurkennis en -ontwerpen en bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke elementen voor een referentie-architectuur bij voorkeur worden gekozen voor thema's die verband houden met onderwijslogistiek. Hetzelfde geldt bij de ontwikkeling van standaarden waar zo mogelijk prioriteit zal worden gegeven aan toepassingen die met dit thema verband houden. Ook het in 2009 gestarte experiment met de ondersteuning van een groep instellingen bij de opzet van een gebruikersgroep rondom het roosterpakket Syllabus past binnen deze focus.

Het platform zal de samenwerking met het Onderwijsplatform bij het programma 'Digitale Leer en Werkomgeving' (DLWO) voortzetten. De in 2009 afgeronde scenario-studie leidt tot diverse vervolgactiviteiten, waarbij de betrokkenheid van het platform ICT en Organisatie primair de aspecten van onderwijslogistiek betreft.

1.1.2 Beveiliging en Identitymanagement

Van de drie SURF-brede thema's² is Security belegd bij Organisatie. Het platform geeft hieraan samen met SURFnet vorm door diverse activiteiten, gebundeld in het

¹ J. de Boer, "Onderwijs en logistiek; een gedwongen huwelijk", presentatie van KPMG.

² Security, Open en Seduce to use

zogenoemde BIS! programma. Belangrijke speerpunten zijn de ondersteuning van het SURF-IBO (het Informatie Beveiligers Overleg) waarin gewerkt wordt aan delen en verbreden van kennis en best practices en het gezamenlijk ontwikkelen van leidraden voor de instellingen. Met behulp hiervan krijgen instellingen handvatten voor het afdoende implementeren van beleidseisen op het gebied van informatie beveiliging en privacy-bescherming.

Daarnaast wordt samen met SURFnet een proef gedaan met het opzetten van een zogeheten SURF-audit, waarin een aantal scans op het terrein van informatiebeveiliging worden samengevoegd. Doelstelling is om zicht te krijgen op waar we staan met de ontwikkeling van diverse facetten van informatiebeveiliging, zowel voor de individuele instelling die meedoet als voor de SURFcommunity als geheel.

Derde speerpunt is dat volgend jaar de ontwikkeling van kennis en implementatieondersteuning van het zogeheten Role Based Acces zal worden voortgezet. Op verzoek van het Platformbestuur heeft het CIO-beraad een werkgroep gevormd die de activiteiten in dit domein helpt besturen. De besturing zelf vindt samen met SURFnet plaats in het zogenoemde BIS!-programma.

1.1.3 Implementatie

Steeds vaker wordt de behoefte geuit aan een zekere rust op het terrein van ontwikkeling en innovatie van ICT-toepassingen om te kunnen werken aan een optimalisatie van het gebruik van de ontwikkelde middelen. Er is behoefte aan aandacht voor de innovatie van de organisatie en de besturing. Om aan deze wens te kunnen voldoen zal onderzoek worden opgezet gericht op inzicht in de do's en dont's van implementatie en op de ontwikkeling van implementatieondersteuning. Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij actuele implementatietrajecten. Zodoende kunnen zij bijdragen aan community-vorming rond een bepaald thema en een platform bieden voor de uitwisseling van best practices en lessons learned m.b.t. de governance van implementatietrajecten.

Om implementatie beter te ondersteunen zal worden geëxperimenteerd met een 'implementatie-toets'. Analoot aan de 'uitvoeringstoets' die uitvoeringsorganisaties van de overheid uitvoeren indien zij worden geconfronteerd met nieuwe beleidsvoornemens, zal een pilot worden gedaan om een 'ICT-implementatietoets' te ontwikkelen, die de organisatie stimuleert en ondersteunt bij degelijke voorbereiding op de implementatie van een nieuwe ICT-toepassing. Wat is daarvoor nodig? En zijn die randvoorwaarden ingevuld. Dan wel wat is er nodig om die randvoorwaarden in te vullen?

1.1.4 Werkwijze

Het platform zoekt bij de activiteiten nauwere aansluiting bij de instellingen. Dit doet het door de concrete behoeftes van de instellingen als uitgangspunt te nemen en er vervolgens voor te zorgen dat de activiteiten worden gedragen en zo mogelijk ook uitgevoerd door de instellingen. Daartoe zal in 2010 worden geëxperimenteerd door nadrukkelijker nauwe samenwerking te zoeken met een aantal instellingen. De hiervoor genoemde ontwikkeling van een implementatietoets en experimenten op het terrein van onderwijslogistiek lenen zich daar bij uitstek voor. Met een aantal instellingen (HAN en WUR) is al contact gelegd om in 2010 tot bedoelde nauwere samenwerking te komen. Ook zal nader worden verkend of en hoe (opzet en) ondersteuning van gebruikersgroepen rondom bepaalde systemen kan bijdragen aan effectiviteit en attractiviteit van de platformactiviteiten.

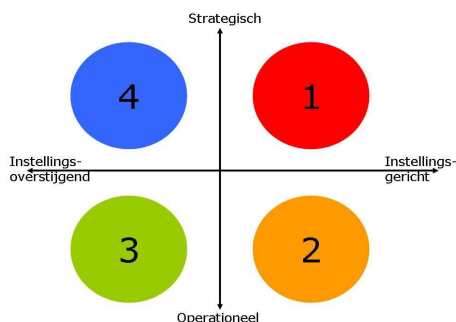
Daarnaast is het platform verheugd over de vorming van het CIO-beraad en wil het bestuur de dialoog met dit beraad voortzetten en intensiveren om de activiteiten van het platform beter aan te laten sluiten bij de concrete noden en behoeften van instellingen enerzijds en anderzijds de resultaten van deze activiteiten beter te benutten binnen de instellingen.

1.2 Activiteiten

Het jaarplan van het platform ICT en Organisatie heeft een vaste structuur. In deze structuur worden de verschillende activiteiten op hoofdlijnen beschreven (Wat) met een verantwoording (Waarom) van de gekozen activiteiten. Vervolgens wordt de hoofdlijn in verder detail uitgewerkt (Hoe) en worden de beoogde resultaten benoemd.

Wat	Hoe
Waarom	
Resultaten	

Bij de beschrijving van de uitwerkingen wordt eveneens aangegeven hoe het project getypeerd kan worden. Deze typeringen komen tot stand op basis van twee assen: de as met betrekking tot werkgebied (instellingsgericht vs instellingsoverstijgend) en de as met het niveau waarop het project impact heeft (strategisch vs. operationeel).

1.2.1 Architectuur

<p>Wat: Verder ontwikkelen van architectuur en het stimuleren van architectuurdenken in het onderwijs.</p>	<p>Hoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Opzetten kerngroep architectuur voor aansluiting bij het werkveld (3) 2) Kennis op gebied van architectuur ontwikkelen en bundelen (3) 3) Ontwikkelen en aanbieden architectuursessies (2) 4) Propageren van Archimate (en wellicht TOGAF) (4) 5) Deelname architectuurcommissie 3TU (3) 6) Deelname aan The Open Group (4) 7) Samenwerken met het FSD programma van JISC op het gebied van architectuur (4) 8) Werken aan het beschrijven van gezamenlijke elementen referentie architectuur. (1)
<p>Waarom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren van informatiebeleid • Identificeren van mogelijkheden tot samenwerking • Professionaliseren van de informatiehuishouding • Afstemmen van IT op de behoefte van de organisaties 	
<p>Beoogde resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een actieve community op het thema van architectuur • Ingerichte vraagbaakfunctie op het gebied van architectuur • Verwezenlijken van een Masterclass architectuur met oplevering van gezamenlijk gedragen principes • Identificatie van een tweetal gemeenschappelijke architectuur bouwblokken op terrein van onderwijslogistiek en een aanzet geven tot (verdere) ontwikkeling daarvan 	

1.2.2 Standaarden

<p>Wat: Maken, uitdragen en beheren van afspraken binnen het HO en afstemmen met initiatieven van andere partijen binnen binnen het (internationale) onderwijsveld</p>	<p>Hoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Visie ontwikkeling op het gebied van het beheer van standaarden en profielen (4) 2) Meedenken over en meewerken aan de toepassing standaarden (3) <ol style="list-style-type: none"> a) Participeren in 3TU-project om ontwikkeling van standaarden te
<p>Waarom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergroten betrouwbaarheid en gemak van interoperabiliteit van gegevens en 	

processen <ul style="list-style-type: none"> • Efficiënter gebruik van informatie • Creëren van solide basis voor innovatieve projecten 	ondersteunen en te verbreden <ul style="list-style-type: none"> b) Ontwikkelen beheerorganisatie HODEX (Opleidingsaanbod) en Harmonisatie Hodex – SK123 – NUFFIC
Beoogde resultaten: <ul style="list-style-type: none"> • Inventaris standaarden/profielen (gebruik en behoefte) • Aansluiting bij/invloed op internationale standaarden en standaardisering organisaties, uitmondend in hanteerbare internationale standaard voor uitwisseling student- en onderwijsgegevens • Strategieën voor beheer standaarden • Tijdelijk beheer van Hodex • Actieve deelname Forum Standaardisatie • Actieve deelname Nederland Open in Verbinding (NOiV). • Toepassingsprofiel voor toetsing en assesment • Seminar over standaarden op het gebied van vakinformatie (XCRI) en digitaal toetsen (QTI) • Overkoepelend metadata profiel 	<ul style="list-style-type: none"> 3) Identificeren relevante standaarden en inventariseren implementaties (bijv. IMS-LIP/SL en ELD) (4) 4) Ondersteuning ontwikkelen toepassingsprofiel voor XCRI CAP (Onderwijsaanbod) (3) 5) Verkennende participatie in RS3G-groep, een Europese groep voor ontwikkelen standaard uitwisselen student- en onderwijsgegevens bij Europese mobiliteit (samen met Studielink) (4). 6) Ondersteuning ontwikkelen toepassingsprofiel voor QTI vs. 2.1 (toetsing en assesment) (3) 7) Technology/trendwatching (4) <ul style="list-style-type: none"> a) Volgen ELM (Studieresultaten) b) Volgen MLO (Onderwijsaanbod) 8) Beïnvloeden van standaarden (4) <ul style="list-style-type: none"> a) Deelname CEN (ELM/MLO) b) Deelname IMS c) Deelname NEN d) Forum standaardisatie 9) Onderzoek doen naar criteria voor een standaard op het gebied van onderwijsaanbod (met lectoraat ICTO Windesheim)- mogelijk vervolgtraject (4) 10) Harmonisatie Content Zoek Profiel en LORElom (4)

1.2.3 DLWO

Wat: Ontwikkeling DLWO programma ondersteunen	Hoe: 1) Omgevingsanalyse doen samen met het platform onderwijs (4) 2) Actief bijdragen aan de ontwikkeling van een programma op het thema DLWO 3) Identificeren van best practices en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van DLWO (4) 4) Regionale samenwerking stimuleren (locale samenwerkingsverbanden identificeren en daar waar mogelijk als livinglab situatie inzetten) (1)/(2)/(3) 5) Vergemakkelijken van de integratie tussen DLWO en achterliggende informatie systemen
Waarom: <ul style="list-style-type: none"> • Flexibilisering van het onderwijsproces ondersteunen • Verbetering van aansluiting onderwijs op de processen en ervaringen van studenten • Toegang tot onderwijs en onderzoek vergemakkelijken <ul style="list-style-type: none"> o voor mensen met een functie beperking o voor een grotere doelgroep (ook afgestudeerden) 	
Beoogde resultaten: <ul style="list-style-type: none"> • Uitgewerkt programmaplan voor DLWO • Geïdentificeerde aanknopingspunten tussen de DLWO en administratieve systemen als SIS ter optimalisering van het onderwijslogistieke proces. 	

1.2.4 Informatie beveiliging en Identitymanagement

<p>Wat: Gemeenschappelijke ontwikkeling van beleid en tools en het ondersteunen van individuele instellingen bij verhogen van balans beveiliging en gebruiksgemak, alsmede bij waarborgen van privacy. Dit onderdeel wordt samen met SURFnet vormgegeven in het zogeheten BIS!-programma)</p>	<p>Hoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ondersteunen en professionaliseren Informatie Beveiligers Overleg (SURF-IBO)(4) 2) Pilot & SURF Audit (Beveiligingsmaturity scan) (2) 3) Uitbouw structurele coördinatie/faciliteiten om instellingen te stimuleren BIS! activiteiten te ondernemen. (2) 4) Research en development op gebied van rolgebaseerde toegang (4) 5) Onderzoek Digitale Identiteit en Burger Servicenummer(3)/(4) 6) Directe ondersteuning kleine instellingen via Starterskit Informatiebeveiliging (3) 7) Implementatie ondersteuning / ontmoeten experts (IBO) (4) 8) Ontwikkelen model informatie-beveiligingsbeleid (4)
<p>Waarom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren beveiliging informatie en persoonsgegevens • Verhogen bewustzijn t.a.v. waarde van informatie en persoonsgegevens • Professionaliseren beveiligingsprocessen • Nader verkennen van noodzaak van en draagvlak voor (verhogen) formele toegangseisen voor toetreding tot SURFnetwerken als de SURFfederatie, SURFnet, Studielink, etc. • Vergroten mogelijkheden om overal op een veilige manier toegang te verschaffen tot gegevens (mobiliteit personen en gegevens) 	
<p>Beoogde resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een actieve community rondom het thema Informatie Beveiliging • Door-ontwikkeling van SURF Audit en uitgevoerd bij 10 instellingen • ontwikkelen en aanbieden Starterskit Informatiebeveiliging • ontwikkelen leidraad informatie-beveiligingsbeleid. • Inventaris generieke rollen HO voor Rolgebaseerde toegang 	

1.2.5 Implementatie

<p>Wat: Vergroten en delen van kennis op het terrein van duurzaam succesvol implementeren van ICT-toepassingen in omgeving van onderwijs en onderzoek</p>	<p>Hoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Inventarisatie systemen & activiteiten <ol style="list-style-type: none"> a) van huidige implementatie trajecten (wie is waar mee bezig) (2) b) huidige systemen binnen instellingen (wie heeft wat in huis) (2) 2) Inventarisatie wensen <ol style="list-style-type: none"> a) informatiseringbehoefte (waar wil je iets van horen) (1)/(2) 3) Experimenteren met opzet van een 'Implementatietoets' naar analogie van 'uitvoeringstoets'. 4) Organiseren ronde-tafel-conferenties 5) Experimenteren met opzetten, ondersteunen van gebruikersgroepen gericht op uitwisseling van kennis (best practices en lessons learned).
<p>Waarom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwisseling van kennis en ervaringen op het gebied van implementeren van projecten en project resultaten tussen instellingen mogelijk maken 	
<p>Beoogde resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Experiment met opzet van een 'Implementatie-toets' • Uitwisseling van best practices tussen instellingen • Overzicht van geplande implementatietrajecten 	

1.2.6 Shared services

<p>Wat: Ontwikkelen van gemeenschappelijke informatiediensten (Shared services) en innovatieve modellen voor delen van</p>	<p>Hoe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Inventarisatie wensen shared services (en identificeren quick wins) samen met CIO-beraad (4)
---	--

middelen (shared resources)	2) Mogelijk onderzoek naar shared services inzake internationale studenten (samenwerking met Studielink, Nuffic, SK123)
Waarom: <ul style="list-style-type: none"> • Delen van schaarse resources • Behalen van schaalvoordeel • Efficiënter met eigen middelen om gaan • Nieuwe bedrijfsmodellen mogelijk maken, om gezamenlijk van te kunnen profiteren 	
Beoogd resultaat: <ul style="list-style-type: none"> • Inventaris op gebied van Shared Services • Inventaris op gebied van Shared Resources 	

1.2.7 Kennisdisseminatie activiteiten

Wat: Stimuleren van uitwisselen en gemeenschappelijk vergaren van kennis	Hoe: 1) Ondersteuning landelijke gebruikersgroep Syllabus+ (Roosterpakket) (3) <ul style="list-style-type: none"> a) Inventarisatie koppelvlakken omliggende systeem (OSIRIS, Planon, ect.) (2) 2) SIS activiteiten(3) <ul style="list-style-type: none"> a) community of practice b) ondersteunen samenwerkingsverbanden in het SIS domein (SaNS) c) Organisatie SISLink 3) SURFAcademy: <ul style="list-style-type: none"> a) Digitaal toetsen (3) b) Architectuur (3) c) Expertise-seminar implementeren CRM
Waarom: <ul style="list-style-type: none"> • Het centraal aanbieden van kennis maakt het mogelijk om efficiënt kennis op te bouwen over overkoepelende, complexe en zeldzame informatieprocessen. 	
Beoogde resultaten: <ul style="list-style-type: none"> • Goed functionerende landelijke gebruikersgroep Syllabus+ • SISLink conferentie • 3 onderdelen SURFacademy • Programma 'DLWO van de toekomst' 	

1.2.8 Governance en professionalisering organisatie structuren

Wat: <ul style="list-style-type: none"> • kennis ontwikkelen rondom 'good governance' van ICT in het hoger onderwijs; • verkennen van noodzaak en vorm van nauwere samenwerking over de onderwijssectoren heen; • de governance van de activiteiten van het platform organiseren 	Hoe: 1) Actief ondersteunen van en overleggen met het CIO-beraad (4) 2) Actief participeren in het overleg met de sectorraden in het Onderwijs, Kennisnet en OCW over betere samenwerking tussen de onderwijssectoren inzake ICT (4) 3) Ontwikkelen en aanbieden van maturity metingen & benchmark ICT-governance (2) 4) Ronde tafel gesprek organiseren over governance-vraagstukken 5) Contact onderhouden met KAAIWO, COMIT, CvDUR en secretariael ondersteunen van KAAIWO en COMIT (4)
Waarom: <ul style="list-style-type: none"> • Vergroten draagvlak en daadkracht door verbeteren aansluiting platformactiviteiten met de behoefte van de instellingen • Professionaliseren governance van ICT • Samen met andere onderwijssectoren zorgdragen voor overkoepelend informatiebeleid en ondersteunen van leven lang lerende burger/leerling/student 	
Beoogde resultaten: <ul style="list-style-type: none"> • Eén of meer bestuurlijke ronde tafel gesprekken over governance van ICT; • Goede afstemming over en samenwerking met diverse overleggrems over activiteiten in het domein van ICT en Organisatie; 	

<ul style="list-style-type: none">• Goed functionerend CIO-beraad dat bijdraagt aan intensivering betrokkenheid instellingen bij platformactiviteiten en aansluiting van activiteiten bij strategische noden van de instellingen;• Zicht op nut, noodzaak en praktische vormgeving van nauwere samenwerking tussen de verschillende onderwijssectoren	
--	--

1.3 Begroting

ICT en Organisatie:

Exploitatierekening Bedragen (X C 1.000,-)	Projectkosten				Subtotaal kosten 5=(2+3+4)	Projectinkomsten			
	kosten derden	doorber. bureau	interne verrekening			subsidies	inkomsten derden	mutatie OHW	samenw. bijdrage
1	2	3	4		6	7	8	9	
Projecten									
Infrastructuur/standaarden (POA)	100	67	30-	137					
Architectuur	25	34		59					
DLWO (POA)	75			75					
SISLink-conferentie	10	49		59					
Implementatie	10	34		44					
Shared services	45	33		78					
Desseminatie	25	34		59					
Identity management/Informatiebeveiliging (POA)	120	17	15-	122					
Governance incl. ondersteuning ICT-gremia	75	64		139					
Subtotaal:	485	332	45-	772	-	-	-	-	
Platform Algemeen									
Platform Algemeen	50	225		275				800	
Studiereis & Congressen	50			50					
POA bijdrage aan DiRECT			25	25					
POA bijdrage aan Internationalisering			120	120					
POA bijdrage aan SURFspace			25	25					
Subtotaal:	100	225	170	495	-	-	-	800	
Totaal Platform	585	557	125	1.267	-	-	-	800	
Resultaat ultimo 2010									

Platformreserve ultimo 2009
Platformreserve ultimo 2010